

МОЛОДА, ВРОДЛИВА, ТАЛАНОВИТА

Чи щеміла коли-небудь ваша душа до знемоги, а, може, вона волала до вашого серця: «Я - Українець!», «Я - Українка!». Якщо це з вами відбувалось, то впевнена, це було після перегляду репортажів із «Країни мрій» Олега Скрипки, щорічних фестивалів ткаць та вишивальниць у ДУ Музеї народної архітектури та побуту України НАН України, Дня у вишиванці на День незалежності у нашому Рівному, щорічного весняного фольклорно-етнографічного свята «Музейні гостини» у м. Рівне.

То волали ваші гени. І, як і мені здається, не подобається їм закордонне дешеве шмаття: турецьке, китайське. Душа просить вишиванки: комусь досить сорочки (жіночої чи то чоловічої), хтось хоче цілий народний костюм (традиційний чи стилізований). І неважливо, в якій людині ця душа волає (дорослій чи маленькій), і неважливо, коли ви захотіли ту вишиванку (зараз чи до наступного такого фестивалю), і неважливо, чи ви цю вишиванку хочете лише для себе чи всієї родини; важливо, надважливо те, якщо ви зрозуміли, якщо ви - українець, і вишиванка вам потрібна.

І якщо ви не лише мрійник, а людина здатна втілювати мрії у реальність (а самотужки зробити цього неможливо), то ось вам адреса: с. Крупове, центр, Стельмашук Любов Василівна - учасниця названих і неназваних фестивалів, неодноразовий лауреат і дипломант найрізноманітніших конкурсів та виставок. Але головне, як тільки ви глянете на її вироби, ваша душа буде задоволена і шепотітиме вам: хочу, хочу! Бо її сорочки, костюми, рушники, скатертини, серветки, наволочки - неповторні, оригінальні, виняткові. А що вже різноманітні у своїх стилях і технічних виконаннях! Це - і хрестик, і низь, і гладь, і занизування, і виколювання, і вирізування. Попросіть лише майстриню вдягнути один із останніх своїх костюмів. І ваші очі прикиплять до нього. Вам не захочеться йти з цієї хати.

Ви відчуєте, що перед вами справді зразки найвищого мистецтва. Ремесло залишилось далеко позаду.

Коли заходить мова про народне мистецтво, ми часто вживаємо слово «традиція», первісне значення якого полягає у підкресленні сталості певного явища, спадкоємності у його розвитку. Давні пласти культурних традицій формувалися на світанку людства. Стосовно орнаментальних робіт Любові Василівни, то вони геометричні, геометризовані рослинні, рослинні, в колірному вирішенні - монохромні та поліхромні.

Якщо у геометричних узорах знайшла відбит-

фестивалю «Музейні гостини», ну і, звичайно, на День незалежності у Рівному. Бувають і окремі поодинокі акції, які, можливо, навіть більш вагоміші і цікавіші в житті майстрині, ніж великі фестивалі. Ось, наприклад, цієї весни, усі хто завітав у відділ мистецтв Рівненської обласної державної бібліотеки, був приємно вражений виставкою «Писанкове та рушникове розмаїття». До робіт майстрів-писанкарів організатори вдало долучили рушники Любові Василівни, її роботи стали окрасою виставки і вражали відвідувачів своєю професійністю і оригінальністю. Виставка тривала місяць. Цікаві репортажі із неї з кольоровими світлинами, у рубриці «Традиції» вмістила «Вісті Рівненщини».

А тепер окремо хочу сказати про чоловічі вишиванки. Як розгорне їх Любов Василівна - очей не відірвати. Така краса! Вони різні і в колірному вирішенні, і в стилі, і в техніці виконання. Мабуть, тим і вражають, тим і прекрасні. Ці вироби рукоmistкині розійшлись не лише по Україні, виконувала вона замовлення і в Білорусь, і в Росію, Польщу, Італію. Але ні з якою іншою не можна зрівняти сорочку, що її виготовила господиня в подарунок своєму чоловікові Анатолію Павловичу на 50-річчя... Теж людині, до речі, близькій до мистецтва, бо за професією він різьбяр (не в одній крупівській хаті є його вироби: карнизи, ліжка, столи, шафи).

Та повернімося до сорочки. Вона вишита білим муліне на білому лляному полотні. Тут поєднані різні види мережива. Цю сорочку неможливо оцінити матеріально. А ще її неможливо продати, а ще, і це найголовніше, не варто повторювати. Але цю красу треба бачити і, я впевнена, приємно одягати.

Якщо у геометричних узорах знайшла відбиття космологія первісних людей, то рослинні орнаменти увібрали в себе багатство форм і барв навколишнього рослинного середовища. Все це добре простежується на виробках майстрині. Хоча варто сказати, що геометризованим рослинним чи рослинним мотивам народної вишивки властива та чи інша міра умовності. Наприклад, виникнувши як відображення реальних форм, рослинні орнаменти не повторюють живої природи. Увібравши в себе найхарактерніші риси рослин, вони виступають їх образами - кожен рослинний мотив трактується як збірний тип квітки, гілки, дерева. Послухайте лишень з цього приводу розповідь вишивальниці про її рушники, особливо рушник «набожник», яким прикрашають образи. Ця розповідь зачарує вас і водночас здивує глибиною пізнання Любов'ю Василівною мистецтва вишивки. І до цієї глибини прийти було непросто і нелегко.

Про саму Любов Василівну. Молода, вродлива...бабуся. Саме так, бабуся. Хоча, оскільки дочка в Рівному, ви навіть не здогадаєтесь про це, бесідуючи з господинею. Дочок, до слова, у Любові дві: Вікторія та Валентина. Оселя ошатна, добротне господарство. Скрізь - лад.

Сама Любов Василівна нетутешня. Вона родом із села Орв'яниця. Але в Крупове прийшла за направленням на роботу кіномеханіком, тут вийшла заміж. До речі, за мого родича, тепер ми сусіди. В Круповому почала вдосконалювати своє вміння вишивати, довела його до рівня мистецтва і з часом стала майстром декоративно-прикладного мистецтва, яка є неодмінним учасником всіх фестивалів, виставок, конкурсів, що їх організовує Спілка майстрів декоративно-прикладного мистецтва України. Про Любов Василівну також буде вміщена стаття, як я вже писала в попередній замітці, в одному з енциклопедичних томів, що їх готує до друку Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. Не забувають знану вишивальницю і місцеві регіональні центри, краєзнавчі музеї. Щовесни і щоосені Любов Василівна - учасник

впевнена, приємно одягати.

Варто відмітити велику підтримку чоловіка у роботі вишивальниці. Він і порадить, і практично допоможе. Ось як у випадку з однією скатертиною, виконаною у стилі вирізування, що її не встигала закінчити майстриня до виставки, яка відбувалась у Києві, в музеї Т.Г. Шевченка в травні 2004 року в рамках акції «Мистецтво одного села». Якщо в родині лад, все вирішиться. Так і в цьому випадку. Любов Василівна вишивала, Анатолій Павлович - вирізував. Скатертина була закінчена вчасно і отримала силу-силенну схвальних відгуків відвідувачів. Будете зачаровані і ви. А ще в Любові Василівни в домівці всі ікони - вишиті. І рушники на них особливі. Можливо, саме тому все вдається у майстрині. Звідусіль запрошення на виставки, конкурси, фестивалі, гостини. Багато замовлень на вироби. Не втрималась і я - замовила сорочку для свого онука.

Моя односельчанка - знана вишивальниця. Та хочеться побажати їй ще більших досягнень і злетів, а головне - здоров'я і бажання творити. Адже Любов Василівна, наймолодша з усіх мисткинь, що мешкають у Круповому.

Ось які побажання майстрині на майбутнє висловили мої першокласники після зустрічі з Любов'ю Василівною на виховній годині.

*Щоб ваші руки утоми не знали,
А в уяві нові плани визрівали,
Щоб хотілося, моглося,
Щоб усе вам удалося,
Щоб праця ваша була помічена,
Високими нагородами відмічена,
Щоб праця приносила не лише насолоду,
А й хорошу матеріальну винагороду.*

P.S. Щойно Любові Василівні надійшло запрошення на обласну виставку декоративно-прикладного мистецтва у смт. Демидівка. До речі, саме в цей час там має бути присутній і президент нашої держави. Хтозна, може, і Віктор Андрійович захоче мати вишиванку від Любові Василівни.

Уляна БУКАЙЛО, с. Крупове.